

Základní škola T. G. Masaryka a Mateřská škola Dolní Bousov

Školní 74; 294 04 Dolní Bousov



Minimální preventivní program

Školní rok 2025/2026

OBSAH

1	Charakteristika školy	1
2	Analýza situace	2
3	Cíle MPP	7
4	Skladba aktivit MPP pro jednotlivé skupiny	12
4.1	Aktivity prevence pro pedagogy.....	12
4.2	Aktivity prevence pro žáky.....	13
4.3	Aktivity specifické prevence pro žáky	14
4.4	Aktivity nespecifické prevence pro žáky.....	17
4.5	Aktivity pro rodiče a spolupráce s rodiči.....	18
5	Evaluace	19
5.1	Kvalitativní hodnocení	19
5.2	Kvantitativní hodnocení	20
6	Školní program proti šikanování.....	22
7	Strategie předcházení školní neúspěšnosti.....	27
8	Krizový plán školy	30

1 Charakteristika školy

Základní škola T. G. Masaryka a Mateřská škola Dolní Bousov

Školní 74, Dolní Bousov 294 04

Zřizovatel: Město Dolní Bousov

www.zsdb.cz

Vedení školy

Ředitelka školy	Mgr. Vendula Budínová	skola@zsdb.cz	777 752 35
Zástupce ředitelky pro 2. stupeň	Mgr. Jiří Kužel	kuzel.jiri@zsdb.cz	725 563 650

Školní poradenské centrum

Výchovná poradkyně, zástupkyně ředitelky	Bc. Zuzana Zemanová	vporadce@zsdb.cz	778 061 728 (sekretariát)
Školní metodička prevence, sociální pedagožka	Mgr. Tereza Svobodová	prevence@zsdb.cz	778 061 728 (sekretariát)
Speciální pedagožka	Mgr. Zuzana Zemanová	vporadce@zsdb.cz	778 061 728 (sekretariát)

	Počet tříd	Počet žáků	Počet ped. pracovníků
ZŠ 1. stupeň	10	236	-
ZŠ 2. stupeň	8	193	-
Asistent pedagoga	-	-	12
Vychovatel	-	-	4
Pedagog	-	-	29

2 Analýza situace

Pedagogický kolektiv i ostatní nepedagogičtí pracovníci se snaží žáky pochopit, získat důvěru, působit svým vlastním příkladem a vytvářet přátelskou atmosféru. Třídní učitelé pravidelně seznamují žáky s aktuálními událostmi školy a průběžně řeší problémy. Každá třída se schází na třídnických hodinách, kde řeší aktuální věci. Na začátku školního roku jsou žáci i rodiče seznámeni se školním řádem. Škola komunikuje s rodiči formou třídních schůzek, komunikačním systémem Komens (program Bakaláři), emailem, telefonicky, osobními schůzkami, konzultacemi.

Samotné sociální klima ve škole jako důvěra, pocit bezpečí, komunikace jsou základními kameny prevence. Vzájemným vztahem mezi vedením školy, pedagogickými pracovníky a rodiči lze získat bezpečné prostředí pro žáky, učitele. Minimální preventivní program je dokument školy zaměřený zejména na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a na rozvoj sociálně komunikativních dovedností. Je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce s žáky, zapojení pedagogického sboru školy a spolupráci se zákonnými zástupci žáků. Je zpracováván na jeden školní rok školním metodikem prevence ve spolupráci s ostatními pedagogy, a průběžně je vyhodnocován. Výchovný poradce a metodik prevence předávají poznatky získané na školeních pedagogickým pracovníkům. Škola nabízí rodičům a učitelům konzultace ve Školním poradenském centru.

Ředitelka školy	- má odpovědnost za podporu, realizaci programu MPP - rodiče i žáci si mohou domluvit schůzku
Výchovná poradkyně	- poskytuje žákům, rodičům, (tř.) učitelům poradenství při řešení školního neúspěchu, výukových a výchovných problémech - spolupracuje se střediskem výchovné péče, PPP, odd. sociálně-právní ochrany

	- zajišťuje pomoc při volbě budoucího povolání žáků - spolupracuje s metodikem prevence - účastní se schůzky výchovných poradců - rodiče i žáci si mohou domluvit schůzku - řeší Dohody s rodiči
Metodička prevence	- koordinuje přípravy a realizace programů - monitoruje žáky v riziku a s rizikovým chováním - zaměřuje se na zachycování varovných signálů souvisejících s problematikou nežádoucích projevů chování - odkazuje na další odborníky - vytváří informační nástěnky - spolupracuje s TU, s výchovnou poradkyní - zúčastňuje se setkání metodiků prevence - rodiče i žáci si mohou domluvit schůzku
Speciální pedagožka	- řeší předcházení školní neúspěšnosti - realizuje předmět speciálně pedagogické péče - poskytuje pedagogickou intervenci
Třídní učitelé	- mapují vztahy ve třídě - navozují zdravé prostředí v kolektivu - úzce spolupracují s výchovnou poradkyní, metodičkou prevence,

	vedením školy, ostatními pracovníky školy a rodiči - podílí se na léčbě vztahů v kolektivech, ve kterých se vyskytla šikana - důsledně postihují (navrhují postihy) v případě porušení třídních pravidel, školního řádu - sleduje absenci, chování a projevy žáků - vytváří ankety, dotazníky, třídnické hodiny - rodiče i žáci si mohou domluvit schůzku
Pedagogický sbor	- začleňují preventivní témata do výuky jednotlivých předmětů, jednotlivé problémy a nejasnosti z oblasti rizikového chování - konzultují s výchovnou poradkyní, metodičkou prevence a vedením školy - rodiče i žáci si mohou domluvit schůzku
Žáci	- podílejí se na realizaci programu - vědí, kde hledat pomoc, na koho se obrátit - znají metodika, výchovnou poradkyni

Ve škole působí Školní poradenské centrum ve složení: ředitelka školy, zástupkyně ředitelky, výchovná poradkyně, školní metodička prevence a sociální pedagožka, speciální pedagožka + učitelé. Poradenské centrum se schází ve středu v čase 12:45 – 13:30 hod.

Doporučené odkazy

- Dětské krizové centrum Praha (odborná pomoc dětem, rodičům) tel: 241 484 149
- Linka bezpečí (krizová pomoc pro děti, mladistvé) tel: 116 111
- Linka důvěry RIAPS: 222 580 697, linka@mcssp.cz • www.capld.cz/linky.php (adresář linek důvěry v celé ČR)
- středisko výchovné péče v M. Boleslavi

Informační zdroje

- Zákon č. 65/2017 Sb. O ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Školský zákon č. 561/2004 Sb.
- Zákon č. 562/2004 Sb. kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona
- Zákon č. 563/2004 Sb. O pedagogických pracovnících
- Metodické doporučení MŠMT ČR č. j.:21291/2010-28 k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže
- Vyhláška č. 72/2005 Sb. O poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., O poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027
- Metodický pokyn MŠMT ČR č. j.: 10194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník
- Zákon č. 359/1999 Sb., O sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů;
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j. 14 423/99-22
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č. j. MSMT-21149/2016)
- Metodický pokyn MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, č.j. 37 014/200525

- Metodické doporučení MŠMT pro práci s Individuálním výchovným programem v rámci řešení rizikového chování žáků, č. j. MSMT-43301/2013
- Metodický pokyn MŠMT č. j. 37014/2005-25 k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT
- Plán primární prevence rizikového chování dětí a mládeže ve Středočeském kraji 2019-2021

3 Cíle MPP

Cíl: dlouhodobý	- vychovávat žáků ke zdravému životnímu stylu - sociální rozvoj a na rozvoj sociálně komunikativních dovedností - průběžné všímání, sledování, hodnocení, řešení konkrétních situací- včasné zachycení ohrožených dětí a řešení těchto problémů - pozornost rizikovým skupinám - školní poradenství i spolupráci s rodiči - řešení vzdělávacích, výchovných problémů - všestranný rozvoj osobnosti
Ukazatel dosažení cíle	komunikace, informovanost, vzdělávání, důvěra, pozitivní atmosféra, řešení, zdůvodnění, zájem, hranice, pravidla, posilování pozitivního sociálního chování, zdravý životní styl, bez stresu, zdravé učení
Zdůvodnění cíle	zdravý jedinec

Cíl: průběžný	- potlačování tendence zneužívání návykových látek - změna postojů dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu - poskytování informací vedoucí k osobní zodpovědnosti za život bez návykových látek - rozvoj a podporu sociálních kompetencí, osvojení pozitivního sociálního chování - posilování sebedůvěry, sebevědomí, sebe ocenění, vytváření kladných životních postojů a hodnotových žebříčků - rozvoj dovedností, které vedou k odmítání všech forem sebedestrukce, projevů agresivity a porušování zákona - poradenskou činnost, kterou zajišťuje nejenom škola, ale také PPP, apod. - spoluúčast rodičů ve školních aktivitách
----------------------	--

	- právní vědomí žáků v oblasti trestního práva ve spojitosti s návykovými látkami a dalšími sociálně patologickými jevy - zdravé učení, otevřené partnerství - stanovení a dodržování pravidel - vytváření podmínek pro mimoškolní činnost, zajištění široké nabídky volnočasových aktivit - pokračovat v činnosti výchovně-preventivního týmu - multikulturní výchova
Ukazatel dosažení cíle	vědomosti, dovednosti, návyky
Zdůvodnění cíle	zdravý rozvoj jedince, vytváření správných postojů, hodnot, úsudků

Cíl: prevence drogových závislostí, alkoholismu a kouření	- předcházení užívání návykových látek, včetně alkoholu a tabáku - předcházení závislostí na návykových látkách a zdravotním problémům způsobených v důsledku konzumace drog - beseda s Policií ČR - aktivizace žáků k pravidelným sportovním a zájmovým činnostem - proškolení učitelů pro případ potřeby 1. pomoci intoxikovanému žákovi
Ukazatel dosažení cíle	informovanost, legislativa
Zdůvodnění cíle	zdravý jedinec

Cíl: prevence šikany, xenofobie, rasismu, antisemitismu	- předcházení šikaně - předcházení projevům xenofobie, rasismu, antisemitismu - upevňování obecně uznávaných hodnot a postojů společenského života antisemitismu - vyvracení předsudků a pěstování úcty k životu - posilování zdravé vrstevnické vztahy - podporovat v žácích jejich přirozenou zvědavost a potřebu poznávat nové
--	--

	- zajistit bezpečnost žáků o přestávkách, v šatně, na chodbách - šířit pravdivé informace o extremismu, nebezpečných ideologiích, sektách, náboženstvích
Ukazatel dosažení cíle	informovanost, legislativa
Zdůvodnění cíle	zdravý jedinec

Cíl: prevence rizikového sexuálního chování	- předcházet rizikovému sexuálnímu chování - posilovat a upevňovat obecně uznávané hodnoty – rodina, mateřství, láska - předcházet rizikům sexuálního zneužívání, týrání, zanedbávání - podporovat zdravé sebevědomí žáků, citlivě přistupovat k jejich problémům
Ukazatel dosažení cíle	informovanost, legislativa
Zdůvodnění cíle	zdravý jedinec

Cíl: prevence kriminality	- vysvětlit a popsat základní projevy kriminality, delikvence - zasvětit žáky do trestního zákona, školního řádu - zasadit se o to, aby žáci znali svá práva a povinnosti - beseda s Policií ČR - upevňovat základní pravidla a hodnoty společenského chování - předkládat vhodný vzor společenského chování - beseda o prevenci, kriminalitě, právní problematika týkající se mládeže v 9. ročníku
Ukazatel dosažení cíle	informovanost, legislativa
Zdůvodnění cíle	zdravý jedinec

Cíl: prevence záškoláctví	- snížit počet zameškaných hodin - posilovat hodnotu vzdělání - řešení neomluvené absence - práce výchovné komise
Ukazatel dosažení cíle	informovanost, legislativa
Zdůvodnění cíle	zdravý jedinec

Cíl: zdravý životní styl	- podporovat zdravý životní styl – životospráva, duševní hygiena, režim dne, stres - upevňovat kladný vztah ke svému tělu - seznámit žáky s různými styly života- vrcholový sportovec, modelka, vegetariánství, dětský domov, život bez rodičů - předcházet negativním vlivům médií, reklam - předcházet vzniku poruch příjmu potravy – anorexie, bulimie, diety, obezita - upevňovat a rozvíjet vztah k životnímu prostředí, ekologii - naučit žáky poskytnout první pomoc - besedy s lékaři
Ukazatel dosažení cíle	informovanost, legislativa
Zdůvodnění cíle	zdravý jedinec

Cíl: prevence virtuálních drog	- předcházet zdravotnímu, sociálnímu a psychickému poškození v důsledku přílišného užívání virtuálních drog, znecitlivění, ztrátě reality, snížení sebekontroly, násilí, gambling, závislosti - podporovat v žácích počítačové hry a filmy s kladnými stránkami obsahu šířit pravdivé informace o extremismu, nebezpečných ideologiích, sektách, náboženstvích
Ukazatel dosažení cíle	informovanost, legislativa
Zdůvodnění cíle	zdravý jedinec

Cíl: prevence školní neúspěšnosti	- vytváření bezpečného, kvalitního klimatu ve třídě - rozvíjení dovedností pro život, sociálních dovedností, seberegulace - podpora dovedností - seberozvoj pedagogů
Ukazatel dosažení cíle	informovanost, dobrá atmosféra třídy, mezilidské vztahy, motivace
Zdůvodnění cíle	zdravý jedinec

Cíl: prevence sebepoškozování a sebevražedného chování	- vytváření pozitivního klimatu ve třídách i na škole - rozvíjení dovedností zaměřených na duševní pohodu, tzv. duševní gramotnosti - podpora pedagogů i žáků ze strany školního poradenského pracoviště
Ukazatel dosažení cíle	informovanost, legislativa
Zdůvodnění cíle	zdravý jedinec

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

- Rodinná výchova
- Občanská nauka
- Výtvarná výchova a estetická výchova
- Český jazyk a literatura
- Tělesná výchova
- Chemie
- Přírodověda, vlastivěda, prvouka
- Dramatická výchova v ČJ

4 Skladba aktivit MPP pro jednotlivé skupiny

Cílovou skupinou realizace naší strategie jsou žáci 1. ročníku – 9. ročníku, žáci s problémovým chováním, rodiče a pracovníci školy. Každý pedagogický pracovník dbá, aby uplatňovaná prevence nežádoucích projevů chování u žáků byla prováděna komplexně, tj. ve všech oblastech, jichž se prevence dotýká. Zařazení prevence do výuky je součástí ŠVP „Učíme se pro život“. Pro žáky s problémovým chováním zajišťujeme pomoc, např. individuální péči, konzultace pro rodiče i žáky s výchovnou poradkyní a metodičkou prevence, konzultace s PPP, Střediskem výchovné péče, terapeutem V. Hrbáčkem.

4.1 Aktivity prevence pro pedagogy

Název a odborné zaměření vzdělávání	Klima třídy, prevence rizikového chování, třídnické hodiny, předcházení školní neúspěšnosti, právní zodpovědnost, samostudium, sledování odborné literatury
Stručná charakteristika	Prohloubení vědomostí, informovanost, nové tendence

DVPP je nedílnou součástí profesního rozvoje pedagogických pracovníků. Pedagogičtí pracovníci mají ve sborovně k dispozici odbornou literaturu, časopisy, informační letáky, metodická doporučení. Seznam kontaktů je umístěn na nástěnce v hůrně. Mohou se kdykoliv obrátit na školního metodika, výchovnou poradkyni s dotazem, problémem či návrhem.

4.2 Aktivity prevence pro žáky

Výskyt rizikového chování v učivu v jednotlivých ročnících

	1. tř.	2. tř.	3. tř.	4. tř.	5. tř.	6. tř.	7. tř.	8. tř.	9. tř.
Návykové látky				/	/			/	/
Rizikové chování v dopravě	/	/	/					/	
Poruchy příjmu potravy						/	/		
Alkohol				/				/	/
Syndrom CAN			/				/		
Školní šikana		/	/	/				/	/
Kyberšikana			/		/			/	/
Homofobie							/		
Extremismus							/		
Vandalismus	/	/	/				/		
Záškoláctví					/		/		
Krádeže	/	/	/				/		
Tabakismus			/		/			/	/
KS spojené s násilím							/		
Netolismus					/			/	
Sebepoškozování							/		/
Sebevražedné chování							/	/	/
Nová náboženská hnutí							/	/	
Rizikové sexuální chování					/	/	/	/	
Subkultury						/			/
Domácí násilí				/	/			/	

Prevence na 1. stupni

Cílem primární prevence v tomto věku je prohlubovat dovednosti, jak chránit své zdraví a rozvíjet sociální dovednosti. Zároveň předat jednoznačné informace o škodlivosti alkoholu a tabáku včetně vymezení základních pravidel chování. Primární prevence je zaměřena mj. na zvyšování sebevědomí žáků, pravidla soužití mezi žáky a učiteli, rozvoj osobnosti, vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou, úcta, sebeúcta, důvěra, komunikativní dovednosti, řešení konfliktů, schopnost klást otázky, vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“, práce v kolektivu, vzájemná pomoc, pozitivní citové naladění, správná životospráva, zdravý životní styl, schopnost vyhledat pomoc apod.

Prevence na 2. stupni

Cílem primární prevence ve starším školním věku je rozvoj sociálních dovedností především v navazování zdravých vztahů mimo rodinu, v schopnosti čelit sociálnímu tlaku, dovednosti rozhodovat se, efektivně řešit konflikty apod. Zásadní místo zde mají specifické programy

primární prevence zaměřené např. na problematiku návykových látek, jejich účinky a rizika, na pravidla soužití ve skupině / šikana /, aktivní naslouchání, pravdivost, důvěryhodnost, tolerance k menšinám a jiným názorům / rasismus, extremismus/, vyrovnání se s neúspěchem, obrana před manipulací, právní vědomí, sexuální výchova. Prevence je zaměřena na zdravý životní styl.

4.3 Aktivitty specifické prevence pro žáky

Název programu	Pravidelné třídnické hodiny
Typ programu	Práce s kolektivem třídy
Stručná charakteristika programu	Řešení aktuálních záležitostí třídy
Realizátor	Třídní učitelé
Cílová skupina	1., 2. stupeň
Počet hodin programu	1 - 2
Návaznost programu na cíle MPP	Bezpečné klima, vrstevnické vztahy
Ukazatele úspěšnosti	ano
Termín	Dle potřeby
Zodpovědná osoba	Třídní učitelé, metodik prevence

Název programu	Třídní pravidla, třídní dohoda
Typ programu	Třídnická hodina
Stručná charakteristika programu	Vytvoření třídních pravidel, dohod
Realizátor	Třídní učitelé
Cílová skupina	1., 2. stupeň
Počet hodin programu	2
Návaznost programu na cíle MPP	Bezpečné klima, vrstevnické vztahy
Ukazatele úspěšnosti	ano
Termín	Září
Zodpovědná osoba	Třídní učitelé

Název programu	Bezpečný internet
Typ programu	Program na PC
Stručná charakteristika programu	Žáci vyhledávají, vytváří, pracují na PC
Realizátor	Ing. Š. Švábková, učitelé informatiky
Cílová skupina	1. stupeň
Počet žáků v programu	Dle individuálních možností
Počet hodin programu	Dle individuálních možností
Návaznost programu na cíle MPP	Prevence netolismu, sex. zneužívání
Ukazatele úspěšnosti	Prevence
Termín	celoročně
Zodpovědná osoba	Ing. Š. Švábková

Název programu	Klima ve třídě
Typ programu	Dotazníky
Stručná charakteristika programu	Dotazníky jsou zařazovány průběžně dle situace.
Realizátor	Třídní učitelé
Cílová skupina	1.-9. třída
Počet hodin programu	1
Návaznost programu na cíle MPP	ano
Ukazatele úspěšnosti	Klima třídy

Název programu	Dopravní výchova
Typ programu	Dopravní hřiště
Stručná charakteristika programu	Seznámení s dopravními předpisy, dopravní křižovatky, situace, nebezpečí
Realizátor	Centrum služeb pro silniční dopravu
Cílová skupina	4. třída
Počet žáků v programu	46
Počet hodin programu	2 krát v roce 4 hod.
Návaznost programu na cíle MPP	Doprava
Ukazatele úspěšnosti	Bezpečnost
Termín	Podzim, jaro
Zodpovědná osoba	Dopravní hřiště Mladá Boleslav

Název programu	Ovoce do škol
Typ programu	projekt
Stručná charakteristika programu	Děti dostávají na 1. stupni ovoce zdarma
Realizátor	Třídní učitelé
Cílová skupina	1.-5.
Počet hodin programu	-
Návaznost programu na cíle MPP	Zdraví

Název programu	Dny pro záchranu života
Typ programu	Kurzy první pomoci
Stručná charakteristika	Teoretická a praktická ukázka poskytování první pomoci
Realizátor	ZZS Mladá Boleslav
Cílová skupina	1. – 9. třídy
Počet hodin	4
Návaznost programu na cíle MPP	Zdravý životní styl, bezpečné chování
Ukazatelé úspěšnosti	Poučení, vzdělání

4.4 Aktivity nespecifické prevence pro žáky

- Patronství žáků 9. tříd s prvňáčky
- Spolupráce s DDM, Muzeem v MB, Policií ČR, Divadlem v MB
- Vánoční výstava
- Karneval na prvním stupni – připravují vyučující prvního stupně, doprovodné soutěže
- Pasování na čtenáře – ve spolupráci s Městskou knihovnou
- Školní olympiáda – předposlední školní den. Sportovní klání jednotlivých družstev, která zastupují nějaký stát (zaměřeno nejenom na sportovní výkony, ale především na spolupráci a týmovost jednotlivých družstev)
- Pravidelně se zapojujeme do charitativních akcí – příspěvky jsou vybírány do kasičky a předány konkrétní charitě (nejčastěji je to Dětský domov pro děti do 3 let v Mladé Boleslavi)
- Preventivní programy pro 1. a 2. stupeň
- Spolupráce s Městskou knihovnou – odborná literatura
- Účast na akcích v rámci festivalu pohádek Jičín
- Rozhovory s žáky na téma drogy, alkoholismus, kouření (dotazník anonymní) – průběžně
- Sběr papíru
- Recyklování
- Divadelní představení v Mladé Boleslavi
- Návštěva knihovny v rámci Týdne knihoven (soutěž, autorské čtení)
- Plavecký kurz pro žáky 2., 3. tříd
- 4. – 5. ročník – dopravní výchova
- Programy v Muzeu Mladá Boleslav
- Vánoční florbalový turnaj
- Volnočasové aktivity dětí – sledování trávení volného času u dětí (formou jednoduchého dotazníku)
- Sledování tradic školy – účast na soutěžích, školních olympiádách, lyžařský kurz
- Sociální hry - obhajoba vlastního názoru, umění odmítnout drogu
- Reprezentace školy na sportovních, biologických, dějepisných, recitačních, matematických soutěžích
- Výlety a exkurze pro jednotlivé ročníky
- Den dětí
- Výchovné koncerty
- Den Země
- Výuka hry na hudební nástroj
- Školní časopis Školák

4.5 Aktivity pro rodiče a spolupráce s rodiči

Název programu	Individuální schůzky rodičů s třídním učitelem, výchovnou poradkyní, metodikem prevence
Stručná charakteristika	Rodiče ihned v případě potřeby mají možnost se sejit s příslušnými pedagogy, je jim to doporučováno
Realizátor	ZŠ
Počet hodin programu	dle potřeby
Termín konání	celoročně

Název programu	Komens (Bakaláři)
Stručná charakteristika	Rodiče komunikují s učiteli, mají zájem, řeší situace
Realizátor	ZŠ
Počet hodin programu	dle potřeby
Termín konání	celoročně

Název programu	Třídní schůzky
Stručná charakteristika	Rodiče komunikují s učiteli, mají zájem, řeší situace
Realizátor	ZŠ
Počet hodin programu	dle potřeby
Termín konání	podzim, jaro

Rodiče mohou získat informace na webových stránkách školy. Žáci i rodiče jsou seznámeni se školním řádem. Výchovnými opatřeními, programem proti šikaně, krizovým plánem. Ve škole jsou umístěny schránky důvěry.

5 Evaluace

5.1 Kvalitativní hodnocení

Základní škola T. G. Masaryka a Mateřská škola Dolní Bousov má odloučené pracoviště: Školní 153 (ŠD), Zahradní 534 (MŠ), Školní 74.

Základní škola je plně organizovaná škola s kapacitou 430 žáků. Žáci se učí v 18 třídách. Na 1. stupni je 10 tříd. Na druhém stupni je 8 tříd. Třídní učitelé organizují třídnické hodiny, při kterých se zaměřují na činnosti rozvíjející vztahy a provádějí zpětnou vazbu s rozbořem. Ve výuce se učitelé snaží vnímat důležitost vytváření bezpečného prostředí. Učitelé se snaží vyhnout technikám a metodám, které zvyšují napětí. Např. vyhlašování písemných prací, srovnávání jednotlivců, ironizování, zesměšňování. Učitel hlásí písemné práce předem a nevytváří stresové prostředí při učení. Během vyučování a o přestávkách učitelé, kteří mají dozor, kontrolují „riziková místa“ jako jsou: šatna, WC, chodba, třídy. Všichni žáci znají školní řád, podle kterého by se měli řídit. Pokud někdo poruší školní řád, je tento přestupek řešen. Už na 1. stupni si žáci s třídním učitelem vytváří svá třídní pravidla. Vyučující se zajímají o dění, vztahy, o život ve třídě. Nedílnou součástí je spolupráce s rodiči. Všichni učitelé mají konzultační hodiny po dohodě s rodiči. Rodiče se mohou informovat nejen o prospěchu, ale i o chování svého dítěte. Zaměřujeme se na primární i sekundární prevenci. Učitelé spolu navzájem komunikují a řeší jednotlivé přestupky, problémy. Schází se poradenské centrum, metodické schůzky, provozní porady, aktuální schůzky, výjezdní zasedání. Velkým kladem pro komunikaci na naší škole je společná sborovna, kde se schází všichni učitelé. Mohou tak aktuálně reagovat na vzniklou situaci. Pracovníci školy vědí, jak vypadá nevhodné chování vůči spolužákům, vnímají a informují o nezdravých sociálních vztazích. Důležitou součástí je také vzdělávání a zájem pedagogů, zaměstnanců. O plnění programu jsou podávány informace vedení školy, pedagogickým pracovníkům a rodičům.

Řešení přestupků

- Metodická doporučení MŠMT
- Minimální preventivní program
- Školní řád
- Krizový plán

Žáci 1., 2., 3. tříd se učí vyjadřovat své emoce, ovládat je, hovořit o nich. Jak zvládat komunikaci se svými vrstevníky, dospělými, jak řešit konfliktní situace. Kdy umět poskytnout nebo přivolat pomoc. Proč je důležité mít rád sám sebe takového, jaký jsem.

Žáci 4., 5., 6. tříd se připravují na období dospívání, na změny, které jej doprovází z hlediska fyziologického a psychosociálního vývoje. Jak žít se svými vrstevníky, jak komunikovat s rodiči, co je skutečná láska, bezpečí, ochrana. Jak poznají a určí své hranice.

Žáci 7., 8., 9. tříd se věnují tématům reálného života ve společnosti, ve vztahu partnerském, manželském, jak být dobrým rodičem, co je plánované rodičovství, připravovat se na krizové situace a složitá období v životě, snažit se je pozitivním způsobem řešit, jednat v souladu se svým názorem, jak spolupracovat, nebojovat, respektovat, tolerovat druhé. Vědět a umět požádat o pomoc.

5.2 Kvantitativní hodnocení

1. Práce pedagogického sboru

Vzdělávací akce pro pedagogické pracovníky v oblasti prevence RCH	Osobnostně sociální rozvoj, sebehodnocení, vzdělávání v oblasti nových trendů, vzdělávání dle potřeb pedagogů
--	---

2. Spolupráce školy s rodiči

	Aktivity	Počet zúčastněných rodičů
Aktivity pro rodiče v oblasti prevence RCH	Schůzky	Individuálně
	Konzultace	Individuálně
	Dotazníkové šetření	Individuálně
	Besedy	Příležitostně
	Nespecifická prevence (výlety, dílny, vystoupení, zápasy)	Individuálně

3. Preventivní aktivity pro žáky školy

Specifické preventivní aktivity reagující na individuální situaci ve třídě	Počet aktivit	Počet žáků	Počet hodin přímé práce
Blok primární prevence	1-2 za měsíc	429	1-2
Pobytové akce	1 za rok	48	-
Situační intervence (TH)	1 za měsíc	429	10
Jiné (dotazníky)	1 za rok		1
Rozhovory	dle potřeby	dle potřeby	dle potřeby
Zdravá strava (ovoce do škol)		236	-

Na škole probíhají zájmové kroužky (keramika, deskové hry, angličtina přírodovědný kroužek, čtenářské kluby, sportovní kroužky...)

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělávání žáků. Na jeho realizaci se podílí pedagogičtí pracovníci, žáci, rodiče i různí odborníci. K aktuálnímu zjištění problematiky využíváme různé ankety a dotazníková šetření. Na základě výsledků připravujeme plán prevence. Program je koncipován tak, aby plnil funkce jak sociálně preventivní a výchovné tak relaxační a kompenzační. Máme daná pravidla, která znají nejen žáci, ale i rodiče, vytváříme podmínky pro uplatňování zdravého životního stylu. Zajišťujeme mimoškolní činnost, zlepšujeme estetické prostředí ve škole i okolo ní. Vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu. Snažíme se vést žáky k tzv. dovednostem pro život (Life-skills), které se definují jako schopnosti usnadňující adaptivní chování jedince a pomáhají ve zvládnání každodenních problémů. Tyto dovednosti umožňují žákům přijmout svoji sociální odpovědnost a úspěšně zvládnout požadavky, očekávání a potencionální problémy, zejména v mezilidských vztazích. Životní dovednosti významně souvisí s úrovní znalostí, osobními postoji a hodnotami jedince, rodiny. Jejich osvojení se promítá v chování-zejména ve vztahu k vlastnímu zdraví a k prevenci rizikového chování či dalších fyzických, psychických a zdravotních problémech (Hawkins et al.,1999, Manee, Khouiee, Zaree, 2011). Mezi další preventivní strategii patří zařazování dovedností: stanovování cílů (goals skills), schopnost sebmotivace (self - motivation), reflexe seba sama (self-reflection), sebeuvědomění (self-awareness), sebehodnocení (self-esteem), sebeocnění (self-appraisal), vnímaná osobní účinnost (self-efficacy), zvládání emocí (coping with emotion), zvládání stresu (coping with stress), plánování a kontrola (planning and monitoring), organizování času (time management), angažovanost (commitment), flexibilita (flexibility) (Miovský et al., 2012)

6 Školní program proti šikanování

(dle Metodického pokynu č.j. 21149/2016)

Vytváření školního programu proti šikanování je dlouhodobý a trvalý proces. Určují ho dva znaky – celoškolský rozměr a zaměření na specifickou prevenci. Aby škola žáky účinně chránila před šikanováním, zapojí všechny pedagogické pracovníky. Obecná struktura 13 komponent ve školním programu proti šikanování má univerzální charakter a lze ji použít jako jednotící princip i pro ostatní rizikové chování, a tak vytvořit integrovaný, ucelený preventivní program školy.

Školní program proti šikanování má **13 komponent** (hlavních součástí):

- 1) zmapování situace – analýza a evaluace (před a po zavedení programu či opatření a také v jeho průběhu);
- 2) motivování pedagogů pro změnu;
- 3) společné vzdělávání a supervize všech pedagogů;
- 4) užší realizační tým (zástupce vedení - nejlépe ředitel, třídní učitelé, školní metodik prevence, výchovný poradce);
- 5) společný postup při řešení šikanování;
- 6) primární prevence v třídních hodinách;
- 7) primární prevence ve výuce;
- 8) primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování;
- 9) ochranný režim (školní řád, dohledy učitelů);
- 10) spolupráce s rodiči (vhodný způsob seznámení s prevencí a řešením šikany ve škole – na webových stránkách a při třídních schůzkách);
- 11) školní poradenské služby;
- 12) spolupráce se specializovanými zařízeními;
- 13) vztahy se školami v okolí (domluva ředitelů na spolupráci při řešení šikany, kdy se jí účastní žáci z různých škol).

Přímé a nepřímé varovné signály šikanování

Přímé varovné signály šikanování mohou být např.:

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet; účet např. z důvodu etnicity, sexuální orientace, náboženského vyznání apod.;
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejm. pronášené nepřátelským, nenávistným, pohrdavým tónem;
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil;
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem;
- skutečnost, že se žák podřizuje ponižujícím a panovačným příkazům spolužáků;
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k nucení spoluúčasti na nich;
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí;
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout;
- žák se snaží bránit cestou zvýšené agrese, podrážděnosti, odmítání učitelům apod.

Nepřímé varovné signály šikanování mohou být např.:

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády;
- při týmových sportech bývá jedinec volen do družstva mezi posledními;
- při přestávkách vyhledává blízkost učitelů;
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený;
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči;
- stává se uzavřeným;
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje;
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené;
- zašpiněný nebo poškozený oděv;
- stále postrádá nějaké své věci;
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy;
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy;
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole;
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

Postupy pro šetření a řešení šikany

První pomoc při počáteční šikaně:

- 1) příjem vstupních informací, první odhad závažnosti a formy šikany – informovat vedení školy, TUČ, VP a ŠMP, zajistit správný postup šetření šikany (ŠMP+VP), zorientovat se v situaci, nutná ochrana informací a informátora
- 2) postup - rozhovor (podle situace nejlépe dva dospělí – TUČ+ŠMP, TUČ+VP) s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi – zajistit soukromí a bezpečí, z rozhovoru zjistit: zdroj (kdo přináší informaci), co se stalo (konkrétní popis), komu se to stalo (kdo je oběť), kde se to stalo/děje (popis místa), kdy se to stalo/děje (časové události), kdo čin provedl/provádí (kdo je útočník, je jeden, jejich víc, co udělal), jak čin provedl (precizní popis činů, požitá slova, předměty), proč se to děje (ptáme se spíš svědků než oběti), precizní záznam z rozhovoru
- 3) nalezení vhodných svědků – ti, kteří jsou mimo centrum konfliktu, nesouhlasí se šikanou, jsou nezúčastnění
- 4) individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory), vždy individuálně jen s jedním svědkem, výpovědi se mohou lišit, ověříme si tím již získané informace, podpora a zabezpečení ochrany svědka, písemný záznam
- 5) ochrana oběti – od prvního okamžiku adekvátní míra ochrany, podpora, zvýšený dohled nad zasaženou třídou, spolupráce se zákonnými zástupci oběti)
- 6) rozhovor s agresorem – v rámci postupu šetření je posledním rozhovorem, u rozhovoru musí být minimálně 2 dospělí - agresor by neměl tušit, že se něco vyšetřuje - zaskočit ho, nedopřát mu čas na přípravu výmluvy, agresor nesmí zjistit, co kdo řekl - nechat agresora souvisle povídat (zaplete se do vlastní lži), vyžadovat vysvětlení rozporů v jeho monologu, sledovat verbální i neverbální projevy, tón hlasu - pokud je agresorů více, mluvit s každým zvlášť, neumožnit domluvu na výpovědi, najít nejslabšího a toho „přitlačit ke zdi“ - pouze při obtížném vyšetřování lze konfrontovat svědky nebo agresory - cílem rozhovoru je ukončení probíhajícího ubližování a oznámení dalšího postupu - zápis rozhovoru
- 7) schůzka vedení školy: ŘŠ, VP, ŠMP, TUČ – projednání případu a zasaženým umožnit opět dosažení pocitu bezpečí, udělení adekvátních sankcí agresorovi, péče o oběť

8) rozhovor se zákonnými zástupci agresora – formou výchovné komise (ŘŠ+ŠMP+VP+TUČ) – informace o šetření, výsledku šetření, návrhu výchovných opatření, případně doporučení odborné péče, dohoda o neopakování, zápis z výchovné komise

9) rozhovor se zákonnými zástupci oběti – nikdy ne ve stejnou dobu jako agresor a jeho rodiče, seznámení s výsledky šetření a sankcemi, další spolupráce a podpora k zabezpečení dítěte, doporučení odborné péče, seznámení s opatřeními následné péče o zasaženou třídu

10) třídní schůzka - TUČ (je možné přizvat ŘŠ, ŠMP, VP) hovoří ve se zákonnými zástupci všech žáků o tom, co se stalo a co bude následovat neadresně - potrestání agresorů, následná péče o celou třídu, ochrana oběti

11) třídní hodina, práce s celou třídou – celá třída musí znát výsledky šetření a sankce, hovoříme o nežádoucím jednání, aniž bychom zmiňovali jméno agresora, otevření tématu ponižování, zneužívání moci, hledání cesty nápravy, monitorování situace ve třídě

Krizový scénář pro výbuch skupinového násilí při pokročilé šikaně:

A. První (alarmující) kroky pomoci

- 1) zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany;
- 2) bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí

B. Příprava podmínek pro vyšetřování

- 1) zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy;
- 2) zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi;
- 3) pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře);
- 4) oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům

C. Vyšetřování

- 1) rozhovor s obětí a informátory;
- 2) nalezení nejslabších článků, nespolupracujících svědků;
- 3) individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky;

4) rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi)

D. Náprava

1) metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

7 Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Jak chápeme školní neúspěšnost?

- z hlediska pedagogicko-psychologického a socio-pedagogického je chápána jako selhávání nezletilého v podmínkách školního edukačního programu nejen špatným prospěchem, ale také vytvářením negativních psychických postojů a emočních stavů ve vztahu k vlastnímu učení, ke vzdělávání, k učitelům a obecně ke škole
- podpora školního úspěchu pak vychází zejména z atmosféry školy, ve které je podporováno učení každého žáka, tedy dobrými mezilidskými vztahy jak mezi žáky, tak mezi žáky a pedagogy

Kdy je žák ohrožen školní neúspěšností?

Faktory, které ovlivňují školní úspěšnost jsou vymezeny osobností dítěte, zdravotním stavem, rodinným a mimoškolním prostředím, výchovně vzdělávacím procesem.

- osobnost dítěte – snížená inteligence, poruchy učení, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká odolnost vůči zátěži - poruchy chování, PAS
- zdravotní problémy žáka – dlouhodobá absence
- vysoká absence
- změna ŠVP v důsledku přestěhování, přechodu na jinou školu
- nepodnětné rodinné prostředí, střídavá péče
- rodinné prostředí s nezájmem o školu a školní dění, nezájem rodičů o spolupráci se školou - nadměrné ochranné rodinné prostředí
- dítě ohrožené sociálně nežádoucími jevy (zhoršená rodinná situace, šikana, domácí násilí, problémy ve vztazích v rodině, ve škole, ve třídě, ve vztahu s učitelem
- ohrožení sociálně patologickými jevy
- dítě – cizinec

Jak se projevuje školní neúspěšnost?

na konci pololetí z některých předmětů neprospěl, nebo je z některých předmětů nehodnocen - dlouhodobě neplní zadané úkoly

svým chováním soustavně porušuje školní řád a jsou vůči němu uplatňována výchovná opatření - jeho příprava je nesystematická

Doprovodnými projevy pak mohou být:

neurotické příznaky – bolesti hlavy, břicha, nechutenství, tiky, školní fobie

poruchy chování – zvýšená absence v některém předmětu, záškoláctví obranné mechanismy – ztráta motivace, pocit méněcennosti, fantazie, regrese

Jak předcházíme školní neúspěšnosti?

Ve škole je zajištěno fyzicky i psychicky bezpečné prostředí, žáci i pedagogové mají uspokojovanou potřebu jistoty a bezpečí a jsou ochotni ke spolupráci. Žáci se chtějí učit novým dovednostem, dozvídat se nové informace.

- klademe dítě přiměřené nároky
- dbáme na jeho pravidelnou docházku do školy, důsledně kontrolujeme splnění zadaných úkolů
- zdůrazňujeme pozitivní stránky dítěte
- oceňujeme jeho jedinečnost
- umožňujeme žákům vyslovovat vlastní názory
- podporujeme aktivitu žáků, dáváme příležitost zažít úspěch
- motivujeme žáky, rozebíráme s nimi jejich úspěchy
- vyhýbáme se negativnímu srovnávání
- věnujeme pozornost rodinnému zázemí žáků

Jak řešíme školní neúspěšnost?

Důležité je správné rozpoznání příčin a včasné podchycení žakových potíží jednotlivými vyučujícími, kteří vyhodnotí, zda jde o ojedinělý výpadek nebo trvalejší problém, následně informují rodiče žáka a třídního učitele.

Třídní učitel:

- ověří, zda jde o problém spojený s jedním či více předměty či výchovnými problémy
- dle závažnosti kontaktuje rodiče, nabídne osobní jednání s jednotlivými vyučujícími, výchovným poradcem, metodikem prevence

Uplatňujeme třístupňový model péče:

1. Individuální pomoc vyučujícího v rámci běžné výuky
2. Zapojení školního poradenského centra
3. Zapojení školského poradenského zařízení – PPP, SPC.

Na základě diagnostiky stanovujeme vhodná opatření:

- zvýšená motivace žáka k učení s důrazem na pozitivní hodnocení, stanovení přiměřeného rozsahu učiva
- využití podpůrných pomůcek (přehledů) a pomůcek vhodných vzhledem k odlišným stylům učení (preferenze vizuálního či audio vnímání)

- využití podpůrných aktivit, jako je oznamování termínů písemných prací a zkoušení
- využití pomoci spolužáků
- žáci jsou seznamováni s možnými styly učení a učí se vědomě používat ten nejvýhodnější
- práce pro domácí přípravu odpovídá žakovým vzdělávacím možnostem
- jsou nabízeny individuální konzultace, doučování
- je stanoven plán pedagogické podpory
- vzdělávání možné podle individuálního vzdělávacího plánu
- práce pedagogů na klimatu třídy, jeho náprava
- včasná informovanost rodičů o mimořádném zhoršení prospěchu, tak, aby se zvýšenou péčí mohlo zabránit zhoršení souhrnné klasifikace
- u žáků se sociálním znevýhodněním konzultovat situaci s OSPOD

Úspěšnost těchto opatření ve škole průběžně hodnotíme, žáky s rizikem neúspěšnosti dlouhodobě sledujeme a poskytujeme pomoc k jejímu překonání. Situace je vyhodnocována na jednání pedagogických rad, předmětových komisí a metodických sdružení.

Jaké máme dlouhodobé cíle?

Za zásadní považujeme vytváření bezpečného a kvalitního klimatu tříd i školy.

- pro podporu školní úspěšnosti rozvíjet samostatné a nezávislé myšlení žáků a jejich sebehodnocení, využívat metod aktivního učení a postupně rozvíjet klíčové kompetence
- formovat a rozvíjet dovednosti pro život, sociální dovednosti a dovednosti seberegulace žáků (life-, social-, selfmanagement skills)
- rozvíjet klíčové dovednosti pedagogů, schopnosti sebereflexe, jejich pracovní i osobnostní seberozvoj
- trvale sledovat a vyhodnocovat tuto problematiku, poskytovat informace o úspěšných i neúspěšných řešeních, dávat všem pedagogům, žákům a zákonným zástupcům zpětnou vazbu

8 Krizový plán školy

Krizový plán školy je součástí preventivního plánu školy. Jedná se o dokument, jehož cílem je stanovení postupu pro všechny pracovníky školy v případech podezření či výskytu rizikových jevů. Krizový plán školy je veřejný dokument, volně přístupný jak pracovníkům školy, tak žákům a jejich zákonným zástupcům na webových stránkách školy. Krizový plán je vytvořen na základě doporučení Metodického pokynu MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č. j.: 21291/2010-28 a Metodického pokynu MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č. j.: 22294/2013-1 a shrnuje popisy krizových situací a postupy řešení při jejich výskytu.

Návykové látky	Školní řád – zákaz vnášet do prostor školy NL a látky, napodobující tvarem, vzhledem obalu NL, zákaz vstupu pod vlivem NL, postup platný i pro alkohol a tabák. Oznamovací povinnost na distribuci NL!
Konzumace NL ve škole	→ postup platný i pro alkohol a tabák → v případě přistižení konzumace NL je primárně nutné žákovi v další konzumaci zabránit → NL odebrat za přítomnosti další osoby (obálka – žák vloží NL za přítomnosti svědka do obálky, pg pracovník obálku zalepí, svým podpisem a podpisem žáka a svědka přes přelep zajistí objektivitu úkonu) → v případě ohrožení na zdraví a životě poskytnout nezbytnou pomoc a zavolat rychlou lékařskou službu → nehrozí-li akutní nebezpečí – stručný záznam s vyjádřením žáka za přítomnosti svědka, vyrozumět bezodkladně vedení, zápis k založení ŠMP do agendy → v případě, kdy je žák pod vlivem NL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou předlékařskou první pomoc a volá RZ a Policii ČR, pokud ji nevolala již dříve → jestliže akutní nebezpečí nehrozí – pg pracovník vyrozumí zákonného zástupce → s ohledem na to, že žák není po požití NL způsobilý pobytu ve škole a účasti na vzdělávacím procesu, je nezbytně nutné, aby si

	jej převzali zákonní zástupci, nebo po jejich souhlasu osoba blízká, nelze ji je sehnat nebo odmítnou, je nutné požádat o součinnost Policii ČR a OSPOD → škola ohlásí zákonnému zástupci skutečnost, že nezletilý žák konzumoval NL ve škole i v případě, že je schopen výuky → zákonný zástupce má právo se písemně vyjádřit ke konzumaci a postupu školy → oznamovací povinnost školy k OSPOD → ŠMP poskytne informace o odborné pomoci žákovi a zákonným zástupcům → Opatření stanovená školním řádem
Distribuce NL ve škole	→ protiprávní jednání – trestný čin, množství NL není důležité → v případě důvodného podezření škola vždy vyrozumí Policii ČR
Přechovávání NL ve škole	→ přechovávání NL je vždy protiprávní jednání → pg pracovník nehodnotí typ porušení zákona → v případě podezření je nutné látku zajistit a předat Policii ČR → pg pracovník nesmí, není oprávněn tuto látku zlikvidovat nebo předat zákonným zástupcům (=protiprávní jednání) → jestliže se tohoto jednání dopustila osoba ml.18 let nebo bylo namířeno proti osobě ml.18 let, vyrozumí škola zákonného zástupce a OSPOD
Nález NL ve škole	a) v případě nálezu NL ve škole: o nálezu hned uvědomí vedení školy a Policii ČR, látku netestují, poté záznam školy o nálezu, v případě časové překážky Policii ČR látku uložit do obálky v rukavicích (datum, čas, místo nálezu, na přelep razítko školy, podpis pg pracovníka – trezor – Policie) b) v případě zadržení NL u žáka: viz postup a) + podpis žáka u záznamu, rozhovor s žákem za přítomnosti ŘŠ, v případě intoxikace žáka škola volá lékaře, kterému může předat zajištěnou NL k usnadnění léčby, dále pak Policie c) v případě důvodného podezření, že žák NL má u sebe: pouze kompetence Policie ČR, kterou pg pracovník bezodkladně vyrozumí, konzultace postupu, informace zákonného zástupce

	nezletilého žáka, izolace žáka od ostatních do příjezdu PČR, ale pod dohledem, pg pracovníci žáka ani jeho věci v žádném případě neprohližejí
--	---

Rizikové chování v dopravě	→ v případě rizikového chování výlučně komunikace s rodiči → u žáků zajistit akci zaměřenou na zvýšení kompetencí dítěte v dopravním systému → v případě podezření konzultace nápadnosti v chování žáka s VP, s PPP
-----------------------------------	---

Poruchy příjmu potravy	→ předcházet šikaně pro vzhled, oblečení, tělesný výkon, to, co jí nebo pije → předcházet nevhodným redukčním dietám → vyrozumět vždy zákonného zástupce, pediatra, když dítě výrazně zhubne, zvrací (opakovaně, stačí informace od vrstevníků), sebepoškozuje se, nechodí do školní jídelny → VP nebo ŠMP doporučí nebo zprostředkuje kontakt s lékařem, psychologem, doporučí odborné pracoviště
-------------------------------	---

Alkohol	Školní řád – zákaz nosit a požívat ve škole alkohol
Žák přinese alkohol do školy	→ Nelze prohledávat žákovi osobní věci → V případě nezletilého žáka spolupracuje škola se zákonnými zástupci → Společně zjistit, kde vzal alkohol? V případě nákupu vyrozumět Policii ČR nebo Městskou policii o prodeji alkoholu dětem → Pg pracovník vyzve žáka, aby se alkoholu zbavil, odložil ho, sankce podle školního řádu
Žák uvede, že vzal alkohol doma	→ Je vhodné probrat událost s rodiči, upozornit je, že mu musí zabránit přístupu k alkoholu → V případě opakování – oznámit OSPOD → Opakovaně nespolupracující rodiče – Policie ČR

	→ Lze podat oznámení, aby Policie ČR posoudila, zda nedochází k páčání trestné činnosti v rodině
Žák požil ve škole alkohol	→ Pg pracovník mu okamžitě zabrání v další konzumaci → V případě potřeby poskytnutí předlékařské první pomoci → V případě ohrožení života nebo zdraví volat zdravotnickou záchrannou službu 155 → Pokud žákův stav vylučuje pokračování ve vzdělávání, škola musí vyrozumět zákonného zástupce, aby si žáka vyzvednul, řeší s ním, kde alkohol žák vzal a proč ho konzumuje → Řešení podle školního řádu – opatření a sankce (neomluvené hodiny žákovy nepřítomnosti) → Opakované porušení hlásí škola OSPOD a Policii ČR
Žák nabízí ve škole alkohol ostatním žákům	→ Přestupek nebo TČ → Volat Policii ČR → Vyrozumět zákonné zástupce → V případě ohrožení života a zdraví volat záchrannou zdravotnickou službu → Škola vyrozumí OSPOD

Syndrom CAN	→ U každého podezření o výskytu musí být vždy informován ředitel školy, řeší VP, ŠMP, TUČ, pediatr, OSPOD → povinnost oznámit a překazit páčání trestného činu týrání dítěte → V případě podezření je třeba kontaktovat odborníky – OSPOD → Diagnostika – náhlé zhoršení prospěchu, změna chování, fyzické známky
--------------------	---

Kyberšikana a další formy kybernetické agrese	→ Škola pomůže oběti zajistit důkazy → Škola postupuje podle krizového plánu (viz šikana) → V případě hrubých a opakovaných slovních či fyzických projevů násilí na žácích či učitelích je ředitel povinen žáka
--	--

	vyloučit – oznámení OSPOD (povinná školní docházka) a státnímu zastupitelství → Závažnější případy PČR a OSPOD → Ohlašovací povinnost školy
Postup pro oběť	→ Zachovat klid → Uschovat si důkazy → Ukončit komunikaci s pachatelem → Blokovat pachatele a blokovat obsah, který rozšiřuje → Identifikovat pachatele → Oznámit útok dospělým → Nebát se vyhledat pomoc u specialistů → Žádat konečný verdikt
Co může dělat škola	→ Podpořit oběť a zajistit její bezpečí → Zajistit co nejvíc důkazních materiálů → Incident vždy vyšetřit → Informovat rodiče → Zkonzultovat řešení s dalšími institucemi → Žádat konečný verdikt a informace → Zvolit odpovídající opatření → Realizovat preventivní opatření
Řešení z pohledu rodiče	→ Zajistit bezpečí a podporu dítěte → Vyšetřit situaci → Vyhnout se bezprostřednímu zákazu přístupu dítěte k IT → Kontaktovat školu, specializovanou instituci či přímo rodiče agresora → Požadovat konečný verdikt → Vyvodit důsledky a stanovit opatření → Spolupracovat se školou

Homofobie	→ Sledování situace, vyhledání odborníků → V případě šikany povolat pracovníky PPP, jde-li o podezření na spáchání TČ, vyrozumět Policii ČR a OSPOD
------------------	--

Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus	→ Zjistit postoje ve třídě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky → Povolat odborníky k diskusi se žáky → Informovat rodiče, v případě závažných projevů informovat Policii ČR
---	---

Vandalismus	→ Jednotnost pg sboru v názorech na standardy chování a postupy při řešení, vzájemná spolupráce → zvýšení dohledu, komunikace, nácvik zvládnání agresivity → Postup podle školního řádu – opatření → Vždy vyrozumět zákonné zástupce → Při odmítnutí spolupráce či opakovaném vandalismu škola vyrozumí OSPOD → Pokud nedojde ke smíru, náhrada škody - hlásí se Policii ČR → Objektivní informace sboru, žákům a rodičům → V případě opakování škola osloví PPP, SVP (souhlas rodičů a žáků)
--------------------	--

Záškoláctví	→ MP k postupu při omlouvání a postihu záškoláctví → Postup podle školního řádu → Co nejdříve záškoláctví odhalit – jaké jsou příčiny → Komunikace s žákem a rodiči, případně s psychologem → Hledání příčin, analýza postavení žáka ve třídě, nastolení změny → Vyvarovat se nedůslednosti a nejednotného přístupu v dodržování pravidel při řešení → V případě rozšíření záškoláctví spolupracovat s PPP a SPC (spec. pg centra)
První kontakt se zákonným	→ V případě neomluvené absence TUČ upomíná zák. zástupce (záznam) → Poté TUČ kontaktuje zák. zástupce – informuje ho o absenci

zástupcem při absenci žáka	→ Zák. zástupce o absenci neví – rozbor situace, rozhovor s žákem, řešení domluvou → Zák. zástupce o absenci ví – důvod je omluvitelný → Zák. zástupce o absenci ví – důvod je neomluvitelný – hledání motivů, dalšího postupu – záznam → TUČ informuje vedení školy, VP a ŠMP
Písemná pozvánka k osobnímu jednání, nedaří-li se kontaktovat ZZ žáka	→ Neformální pozvánka – TUČ x rodič → Formální pozvánka – doporučeným dopisem → Formální pozvánka – doporučeným dopisem s doručenkou
Schůzka ZZ žáka s TUČ	→ Zjišťování situace → Hledání příčin záškoláctví → Domluva o postupu k řešení → Postup navrhuje ŠMP nebo VP, kteří se účastní schůzky – účast žáka je vhodná → Záznam o opatřeních → Domluvena další schůzka – reflexe zlepšení situace
Podpis IVP v případě, že je využíván	→ Forma spolupráce mezi žákem, rodiči, TUČ, vedením školy, ŠMP, VP, případně pracovník OSPOD, Probační a mediační služby a další → Reakce na vzniklou situaci a hledání řešení → Koordinace postupu → Získání nástroje ke kontrole plnění
Postoupení případu další straně	→ Nedojde-li k odstranění rizikového chování žáka i přes veškerou podporu – je rodina indikována pro spolupráci s další stranou – OSPOD, Policie ČR

Krádeže	→ U každého podezření o výskytu musí být vždy informován ředitel školy → Postup podle školního řádu, záznam → Vždy snaha o vyšetření příčin → Při škodě většího rozsahu oznámit Policii ČR → Vždy hlásit rodičům → Při opakování nebo neúčinnosti opatření školy hlásit OSPOD
----------------	--

Tabák	→ Porušení školního řádu – řeší odpovědný pg pracovník → Intervence u daného dítěte – porušení šk. řádu, výchovné opatření, informuje zák. zástupce → Pg pracovník může rodiče informovat o odborné pomoci, v případě opakování situace a nespolupráce rodičů kontaktovat OSPOD → Najde-li pg pracovník u žáka tabákové výrobky – ohlásí ot rodičům žáka, může je zajistit a předat rodičům žáka proti podpisu
--------------	---

Krizové situace spojené s ohrožením násilí ve školním prostředí, které přicházejí z vnitřního i vnějšího prostředí	
Předcházení vzniku rizikové situace	→ Závisí na kvalitě nastavených pravidel fungování denního chodu školy → Bezpečnostní plán školy – vede k identifikaci rizikových jevů
Včasná identifikace příznaků rizikové situace	→ Monitoring rizikových míst a postup vzhledem k situaci – všichni pracovníci školy

Postup při ohrožení školy rizikovou situací	→ Krizový plán školy
Následná intervence	→ Podpora těch, kteří se stali objektem násilného chování, včetně externí pomoci (bezpečnostní složky, zdravotnická pomoc, psychologická pomoc, OSPOD) → Pravidla pro komunikaci s médii

Netolismus	→ Učitel může upozorovat varovné a nežádoucí změny v chování žáka v důsledku netolismu → Učitel vyrozumí zák. zástupce žáka → Učitel nemá kompetence intervenovat → Učitel může předat kontakt na odborníky
-------------------	--

Sebevražedné chování	
Mírné riziko (sebevražedné myšlenky)	→ Rozpoznat žáka v ohrožení → Kontaktovat zákonného zástupce → Poskytnout odpovídající kontakty na odborníky
Střední až vysoké riziko (suicidiální tendence)	→ Jeden pedagog zůstává s žákem, druhý kontaktuje jeho zákonného zástupce a informuje ho o situaci → Poskytnout ZZ kontakty na odbornou pomoc → Domluvit se se ZZ na další schůzce (ohledně dalšího zapojení žáka do vyučování)
Akutní riziko (pokus o sebevraždu)	→ Snažit se jednání zabránit, poskytnout první pomoc → Nenechat žáka o samotě, zavolat další osobu na pomoc → Volat ZZS 155 → Kontaktovat ZZ žáka a informovat je o situaci

Sebepoškozování	→ Posoudit aktuální riziko, v případě závažného sebepoškozování odeslat dítě i proti vůli jeho a rodičů do spádového psychiatrického zařízení → Kontaktovat rodinu → Předat žáka do péče psychologa (PPP) → Motivovat žáka a jeho rodinu k návštěvě specialisty → Stanovit jasná pravidla a hranice na půdě školy
------------------------	---

Nová náboženská hnutí	→ U každého podezření o výskytu daného jevu informovat vedení školy, zák. zástupce TUC → Seznámit žáky s riziky a praktikami různých skupin → Naslouchat žákům, vést s nimi diskuse, neodsuzovat, nekázat, nevnučovat, nezesměšňovat → V případě problému kontaktovat odborníky → V případě podezření na trestný čin vyrozumět OSPOD, v případě jistoty páchaní trestné činnosti vyrozumět Policii ČR
------------------------------	---

Rizikové sexuální chování	→ Učitel si všimne zvláštností v chování žáka → Žák sám pedagoga vyhledá → Učitel bere sdělení žáka vážně → Učitel kontaktuje školní poradenské pracoviště, TUC → Zjištěné násilí je povinen ohlásit OSPOD nebo Policii ČR
----------------------------------	--

Příslušnost k subkulturám	→ Samotná příslušnost není znakem rizikového chování → V případě trestné činnosti se učitel obrací na orgány činné v trestním řízení → V případě podezření kontaktuje OSPOD
----------------------------------	---

Domácí násilí	→ Oznamovací povinnost učitele, získá-li hodnověrné informace o násilí páchaném na dítěti, týrání atd. → Snaha školy o komunikaci s obětí domácího násilí – odkaz na pomoc odborníka
----------------------	---

Hazardní hraní	→ Identifikovat problém, zmapovat situaci ve třídě, předat informace o rizicích hráčství, kontaktovat odborníky s vhodným preventivním programem → V případě hazardní hry ve škole postupovat podle školního řádu → V případě podezření kontaktovat vždy zák. zástupce žáka → V případě nespolupráce rodičů se školou vyrozumět OSPOD → V případě páchaní trestné činnosti v souvislosti s hazardním hraním škola oznamuje Policii ČR
-----------------------	--

V Dolním Bousově dne 1. 9. 2024

Vypracovala: Mgr. Tereza Svobodová